

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XIX. — Wydana i rozesłana dnia 4. lutego 1917.

Treść: (№ 42.—44.) 42. Rozporządzenie, w sprawie zgłaszania maszyn narzędziowych. — 43. Rozporządzenie w sprawie obrotu materiałami żelaznymi. — 44. Rozporządzenie, w sprawie utworzenia Wojennego Związku odlewni żelaza.

42.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu w porozumieniu z interesowanymi Ministerstwami i za zgodą Ministerstwa wojny z dnia 29. stycznia 1917,

w sprawie zgłaszania maszyn narzędziowych.

Na zasadzie rozporządzenia cesarskiego z dnia 10. października 1914, Dz. u. p. Nr. 274, zarządza się, co następuje:

§ 1.

Wymienione poniżej maszyny narzędziowe podlegają obowiązkowi zgłoszenia pod przytoczonymi w § 2. warunkami:

1. Tokarki, tarki rewolwerowe i automaty,
2. świdrownice,
3. heblarki, struglarki poprzeczne i struglarki pionowe,
4. frezownice,
5. szlifierki,
6. tokarki odcinające i piły do cięcia metali na zimno,
7. tłoczarki,
8. młoty.

Maszyny, nie urządzone do napędu maszynowego, nie podlegają obowiązkowi zgłoszenia.

§ 2.

Zgłosić należy:

1. Wszystkie maszyny, znajdujące się na składzie lub w robocie,
2. wszystkie maszyny, nie będące w ruchu,
3. maszyny będące w ruchu z wyjątkiem,
 - a) maszyn, które począwszy od 1. lutego 1917 używane są przez czas dłuższy niż trzy miesiące wyłącznie i w całości dla celów wojennych;
 - b) maszyn, będących w użyciu we fabrykach maszyn, których używa się do wyrobu maszyn oznaczonego w § 1. rodzaju, o ile sporządzane tam maszyny są przeznaczone do celów wojennych.

Za cele wojenne po myśli poprzednich ustępów a) i b) należy uważać wyrób broni, amunicji, sprzętów obozowych, pojazdów, areoplanów, odzieży i środków żywności dla zarządu wojskowego oraz wyrób maszyn, pojazdów i innych sprzętów dla kolei żelaznych i dla zarządu poczt i telegrafów.

§ 3.

Zgłoszenie ma uczynić każdy, kto takie maszyny posiada, wyrabia, ulepsza, używa, niemi handluje, je wypożycza lub dla innych przechowuje.

§ 4.

Doniesienie należy uczynić według stanu z dnia 4. lutego 1917 i przestać je do dnia 25. lutego 1917 do c. k. Centralnej komisji rekwizycyjnej (Wiedeń, Ministerstwo wojny).

Do doniesień należy używać wyłącznie urzędowych formularzy, wyłożonych w izbach handlowych i przemysłowych.

§ 5.

Nad przestrzeganiem przepisów niniejszego rozporządzenia będzie czuwało Ministerstwo handlu, posługując się przytem inspektorami przemysłowymi lub innymi urzędowymi organami, a w razie potrzeby będzie nad tem czuwał zarząd wojskowy. W tym celu można zwiedzać urzędownie lokalności fabryczne i inne zakłady i wglądać do ksiąg przedsiębiorstwa.

§ 6.

Za działania wbrew przepisom niniejszego rozporządzenia będą karali władze polityczne pierwszej instancji aresztami do sześciu miesięcy lub grzywną do 5000 koron.

§ 7.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Urban wtr.

43.

Rozporządzenie Ministerstwa handlu w porozumieniu z Ministerstwami robót publicznych, kolei żelaznych, rolnictwa i obrony krajowej i za zgodą Ministerstwa wojny z dnia 31. stycznia 1917,

w sprawie obrotu materiałami żelaznymi.

Na zasadzie rozporządzenia cesarskiego z dnia 10. października 1914, Dz. u. p. Nr. 274, zarządza się, co następuje:

§ 1.

Uregulowaniu obrotu według niniejszego rozporządzenia podlegają wymienione poniżej rodzaje żelaza:

a) Surowiec żelaza wszelkiego rodzaju oraz surowiec specjalny, jednak wyjąwszy stopy żelaziste,

sztabły surowe, także przekute,
szyny surowe,
kloce,
sztabły kute,
sztabły na blachę.

b) półwyroby

plątny,
żelazo taśmowe na rury i wszelkie inne żelazo walcowane do wyrobu walcowanych lub ciągniętych rur.

c) żelazo sztabowe i deseniowe (fasonowe).

d) dźwigary i żelazo U,

e) szyny i drobny materiał walcowany do nich (nakładki, podkładki, przyłącznice, połączenia poprzeczne),

f) progi kolejowe.

g) drut walcowy,

h) rury (skute lub wolne od spojeń).

i) blachy kotłowe } także z powłoką metalową

k) blachy cienkie } jakiegokolwiek rodzaju.

Pod wyrazem „materiały żelazne“ należy rozumieć po myśli niniejszego rozporządzenia wymienione powyżej rodzaje.

Nie należą tutaj materiały ze stali cementowej, stali czystej i surowej stali ogniskowej lub lanej stali tyglowej.

§ 2.

Uregulowanie dostawy materiałów żelaznych porucza się „Komisji dla żelaza (Wiedeń, c. i k. Ministerstwo wojny)“. Do niej należy w szczególności:

1. Badanie zamówień, czynionych w celu wypełnienia pewnych oznaczonych zleceń lub w celu wykonania wszelkich innych poszczególnych robót, a to z uwzględnieniem znaczenia, jakie mają te zamówienia ze względu na swój cel dla wojskowych i innych publicznych interesów; następnie na podstawie tego badania rozstrzygnięcie o dopuszczalności wykonania odnośnych zamówień przez dotyczące fabryki, wreszcie ustanawianie stopnia nagłości tych zamówień;

2. przydzielanie odpowiednich ilości przerabiającym fabrykom i handlarzom celem pokrycia bieżącego ogólnego zapotrzebowania według bliższych wskazówek komisji;

3. przydzielanie dopuszczonych zamówień poszczególnym produkującym fabrykom do wykonania oraz przepisywanie, w jakim porządku kolejnym mają być wykonane zamówienia stosownie do zarządzeń według l. 1. i 2. przy uwzględnieniu o ile możliwości istniejących umów, co do dostawy i przy równomiernem użyciu poszczególnych fabryk tudzież przy możliwie największem wykorzystaniu całkowitej produktywności wszystkich fabryk wchodzących w rachubę;

4. prowadzenie bieżących przeglądów o ilościach potrzebnych i wyprodukowanych oraz o zapasach leżących na składzie.

§ 3.

Komisya dla żelaza składa się z zastępców Ministerstw wojny, handlu, robót publicznych, kolei żelaznych i rolnictwa.

W celu przydzielania poszczególnym produkującym fabrykom zamówień, dopuszczonych przez Komisję do wykonania (§ 2., p. 3.), przydaje się Komisji wydział produkujących fabryk („wydział fabryczny”); członków wydziału powołuje na ten urząd honorowy Minister handlu w porozumieniu z Ministrem wojny.

Każde interesowane Ministerstwo wysyła do wydziału fabrycznego jednego zastępcę, któremu przysługuje prawo sprzeciwu. Sprzeciw ma ten skutek, że wykonanie uchwały odracza się aż do rozstrzygnięcia Komisji dla żelaza.

Uchwały wydziału fabrycznego zapadają większością głosów. W razie równości głosów rozstrzyga głos przewodniczącego.

§ 4.

Zlecenia dostawy, przydzielone produkującym fabrykom przez Komisję dla żelaza, mają być wykonane według wskazówek tej Komisji.

Oddawanie materiałów żelaznych przez produkujące fabryki i pobieranie tych materiałów u produkujących fabryk może odbywać się tylko za zezwoleniem Komisji dla żelaza.

W celu sporządzenia materiałów żelaznych mogą produkujące fabryki użyć potrzebnych ilości surowca żelaza i produktów pośrednich własnego wyrobu bez osobnego zezwolenia. Nie może to jednak przeszkadzać wykonaniu zleceń dostawy, przydzielonych odnośnej fabryce przez Komisję dla żelaza.

Tak samo mogą produkujące fabryki użyć bez osobnego zezwolenia takich ilości materiałów żelaznych, jakie są potrzebne dla pilnych robót konserwacyjnych we własnym przedsiębiorstwie. Użyte w tym celu ilości należy wykazać co miesiąc Komisji dla żelaza.

§ 5.

O zezwolenie na pobór materiałów żelaznych u produkujących fabryk mają starający się o to wnieść prośbę do Komisji dla żelaza. Do takich podań należy używać wyłącznie urzędowych formularzy, wyłożonych w izbach handlowych i przemysłowych.

Podania, dotyczące umów o dostawę, zawartych przed chwilą wejścia tego rozporządzenia

w życie, muszą być wniesione do dnia 25. lutego 1917, gdyż inaczej nie będą uwzględnione.

Komisya dla żelaza ma zająć się z reguły tylko podaniami takich osób starających się o pobór żelaza, które zamawiają w poszczególnym przypadku conajmniej 10.000 kg jednego z poszczególnych rodzajów żelaza, wymienionych w § 1. pod *a* do *f* lub conajmniej 5000 kg jednego z rodzajów żelaza wymienionych w § 1. pod *g* do *k*. Mniejsze ilości pozostawia się do pokrycia w drodze handlu.

§ 6.

Materiałów żelaznych, pobranych od produkujących fabryk na zasadzie zezwolenia Komisji dla żelaza, wolno używać tylko dla celów wymienionych w odnośnym zezwoleniu, jak długo Komisya dla żelaza nie zezwoli na podstawie nowej próby na użycie tych materiałów w innym celu.

§ 7.

Komisya dla żelaza może zarządzić oddanie zapasów materiałów żelaznych wymienionych przez nią przedsiębiorcom wobec każdego posiadacza lub przechowcy takich zapasów.

Jeżeli między posiadaczem lub przechowcą zapasów a obejmującym je nie przyjdzie do skutku zgodne porozumienie co do ceny materiałów żelaznych, to okoliczność ta nie odracza obowiązku oddania. Oddanie ma w takim razie nastąpić za zapłatą ceny, ustanowionej tymczasowo przez Komisję dla żelaza po wysłuchaniu wydziału fabrycznego. Sądowe ustalenie ceny przeprowadzi na żądanie jednej ze stron w postępowaniu niespornem ten sąd powiatowy, który jest właściwy ze względu na miejsce złożenia zapasów. Rozstrzygnięcie to można zacząć rekurem w ciągu dni ośmiu. Przeciw rozstrzygnięciu drugiej instancyi nie jest dopuszczalny dalszy środek prawny. O ile kosztą postępowania ma zwrócić jedna ze stron lub należy je rozdzielić między strony, rozstrzyga sąd według swobodnego uznania.

§ 8.

Zakazuje się wykonania umów o dostawę, o ileby ono pozostawało w sprzeczności z przepisami niniejszego rozporządzenia lub z zarządzeniami władz, wydanymi na podstawie tego rozporządzenia.

§ 9.

Komisji dla żelaza ma każdy udzielić wyjaśnień służących do spełnienia jej zadań (§ 2., l. 1—4) i przedkładać wykazy żądane przez nią

w tym celu. Dotyczy to przede wszystkim tych przedsiębiorstw, które materiały żelazne wytwarzają, przerabiają lub niemi handlują.

Komisya dla żelaza może zarządzić w szczególności przedkładanie jednorazowych lub peryodycznych doniesień o zapasach i wykazów sprzedaży oraz wydać przepisy co do prowadzenia ksiąg składowych.

§ 10.

Zarządzenia celem nadzoru nad przestrzeganiem przepisów tego rozporządzenia wyda Minister handlu w porozumieniu z Ministrem wojny. Do prowadzenia nadzoru będą użyte organa inspekcji przemysłowej lub inne urzędowe organa a w razie potrzeby także organa zarządu wojskowego. Organa nadzorcze mają prawo dla osiągnięcia zamierzonego celu zwiedzać lokalności składowe lub inne zakłady i wglądać do odnośnych ksiąg przedsiębiorstwa.

§ 11.

Począwszy od dnia wejścia tego rozporządzenia w życie wolno wymienione w § 1. materiały żelazne tudzież stary materiał żelazny jakiegokolwiek rodzaju jak i odpadki odlewne nadawać do przewozu do miejscowości położonych poza Austryą, tylko za zezwoleniem Komisji dla żelaza.

Publicznym przedsiębiorstwom przewozowym (przedsiębiorstwom kolejowym i okrętowym) wolno materiały te przyjmować do przewozu do stacji położonych poza obrębem Austrii tylko wtedy, jeżeli do dokumentów przewozowych dołączono dla każdej przesyłki poświadczenie transportowe, wystawione według dołączonego wzoru (załącznik A)

przez „Komisję dla żelaza (Wiedeń, c. i k. Ministerstwo wojny)“. Wobec tego odpada dotychczasowa właściwość Ministerstwa handlu do wygotowywania zezwoleń transportowych dla starego materiału żelaznego (rozporządzenie ministerjalne z dnia 5. stycznia 1916, Dz. u. p. Nr. 9).

Powyższe postanowienie nie odnosi się do przesyłek, które w chwili wejścia tego rozporządzenia w życie zostały już dostawione celem przewozu.

§ 12.

Aresztem do 6 miesięcy lub grzywną do 5000 koron ukarze polityczną władza I. instancyi każdego:

1. kto działa wbrew przepisom niniejszego rozporządzenia lub nie usłucha zarządzeń władzy, wydanych na podstawie tego rozporządzenia,

2. kto w podaniach, zgłoszeniach lub wyjaśnieniach, przedkładanych Komisji dla żelaza lub urzędowym organom nadzorczym, posługuje się nieprawdziwymi datami lub wpisuje nieprawdziwe daty do przepisanych ksiąg składowych.

§ 13.

Postanowienia § 4. obowiązują począwszy od dnia 1. kwietnia 1917, zaś reszta postanowień nabiera mocy obowiązującej z dniem ogłoszenia tego rozporządzenia.

Clam-Martinić wlr. Georgi wlr.
Forster wlr. Truka wlr.
Urban wlr.

Załącznik A.

Poświadczenie transportowe Nr.....

Imię i nazwisko nadawcy.....

w jest uprawniony do przewiezienia

ciężar w *kg*: rodzaj materiałów, żelaznych:

.....

w czasie od do 19171918

z (nazwa stacji wysyłkowej)

do (nazwa stacji przeznaczenia)

(koleją, okrętem) pod adresem

imię i nazwisko oraz miejsce zamieszkania odbiorcy:

.....

Miejsce i dzień wystawienia:


 Pieczęć
urzędowa.

Podpis:

.....

44.**Rozporządzenie Ministerstwa handlu w porozumieniu z Ministerstwami robót publicznych i obrony krajowej i za zgodą Ministerstwa wojny z dnia 31. stycznia 1917,**

w sprawie utworzenia Wojennego Związku odlewni żelaza.

Na zasadzie rozporządzenia cesarskiego z dnia 10. października 1914, Dz. u. p. Nr. 274, zarządza się:

Członkowie Związku.**§ 1.**

Wszystkie odlewnie żelaza łączy się na czas trwania mocy obowiązującej niniejszego rozporządzenia w Wojenny Związek odlewni żelaza z siedzibą w Wiedniu.

Przedsiębiorstwa, w których odlewnia żelaza tworzy tylko część całego ruchu fabrycznego (fabryki maszyn itp.), są co do tej części swego ruchu członkami Związku.

Pod odlewaniem żelaza należy rozumieć przetwarzanie surowizny lejnicy i odłamek odlewnych. Sporządzanie stali lanej lub kutej tutaj nie należy.

W razach wątpliwych rozstrzyga o przynależności do Związku Minister handlu po wysłuchaniu kierownictwa Związku.

Cele Związku.**§ 2.**

Zadaniem Wojennego Związku jest

1. zaopatrywanie odlewni w surowiznę lejnicy i odłamki odlewne;

2. rozdzielanie tych materiałów pomiędzy członków Związku;

3. utrzymywanie potrzebnych przeglądów o dostarczaniu, o zapasach i o zapotrzebowaniu surowizny lejnicy i odłamek odlewnych, następnie o stosunkach pracy i urzędzeń ruchu przedsiębiorstw wchodzących w rachubę, w razie potrzeby przy współdziałaniu właściwych izb handlowych i przemysłowych;

4. udzielanie rad władzom centralnym przy rozdawaniu zamówień;

5. współdziałanie przy regulowaniu kwestyi zarządu gospodarczego, dotyczących przemysłu

odlewnictwa, w szczególności przy wszystkich zarządzeniach dla uregulowania i popierania produkcji oraz dowozu i wywozu, przy wydawaniu i wykonywaniu zakazów dowozu i wywozu, przy zarządzeniach w zakresie polityki handlowej i opieki socyalnej i przy wszystkich kwestyach, które wynikną przy rozbrojeniu i przejściu do gospodarstwa pokojowego, wreszcie przeprowadzenie rozciągających się na to zarządzeń, o ile je Minister handlu Związkowi poruczy.

Prawny charakter Związku.**§ 3.**

Związek jest osobą prawniczą. Zastępuje go na zewnątrz kierownictwo Związku (§ 9.). W imieniu Związku podpisuje w sposób prawnie zobowiązujący przewodniczący lub jeden z jego zastępców.

Obowiązki członków Związku.**§ 4.**

Członkowie Związku winni popierać ile możności cele Związku, zaniechać wszystkiego, co mogłoby utrudnić ich wykonanie lub jemu przeszkodzić, stosować się ściśle do przepisów niniejszego rozporządzenia i wydawanych na ich podstawie zarządzeń kierownictwa Związku, udzielać kierownictwu Związku wszelkich wyjaśnień, potrzebnych do spełnienia jego zadań i przedkładać żądane przezeń w tym celu wykazy.

Organa Związku.**§ 5.**

Organami Związku są:

- a) wydział Związku,
- b) kierownictwo Związku.

Wydział Związku.**§ 6.**

Wydział Związku składa się z 22 członków. Siedmiu członków mianuje Minister handlu z pośród członków Związku.

Resztę członków mają wymienić przytoczone poniżej zjednoczenia i to następującą ich liczbę:

Związek austriackich przemysłowców siedmiu członków,

stowarzyszenie austriackich przemysłowców górnictwa, żelaza i maszyn we Wiedniu dwóch członków;

po jednym członku:

stowarzyszenie krajowe czeskich fabryk maszyn, fabryk towarów metalowych i odlewni żelaza w Pradze,

związek północno-czeskich przemysłowców w Libercu,

centralny związek galicyjskich przemysłowców fabrycznych,

związek morawskich i śląskich fabryk maszyn, fabryk towarów metalowych i odlewni żelaza w Bernie,

związek fabrykantów i producentów maszyn rolniczych w Pradze,

związek austriackich przemysłowców automobilowych.

Wszyscy członkowie wykonują swe funkcje jako urząd honorowy.

Minister handlu może zmienić wymaganą ilość członków i po wysłuchaniu wydziału Związku pozbawić członków ich urzędu ze względów publicznych.

Uprawnienia wydziału Związku.

§ 7.

Kierownictwo Związku winno wysłuchać wydział Związku przed wszystkimi rozstrzygnięciami i zarządzeniami natury zasadniczej. Jego uchwały są dla kierownictwa Związku wiążące.

W szczególności należy do obowiązków wydziału Związku:

- a) ustalenie zasad dla załatwiania spraw, oznaczonych w § 2.;
- b) powzięcie uchwał co do pokrywania i rozdzielania kosztów sprawowania interesów Związku Wojennego;
- c) nadzorowanie czynności kasowych i składania rachunków;
- d) ustalanie faktów, w razie zajścia których kierownictwo Związku lub sąd rozjemczy (§ 20.) mogą nakładać kary porządkowe, oraz ustanawianie wymiaru tych kar, przyczem jednak przy wymierzaniu kary przez kierownictwo Związku nie można przekroczyć 2000 koron, a w innych przypadkach 20.000 koron;
- e) ustanawianie podwydziałów dla przygotowania obrad nad pewnymi kwestyami;
- f) ustanawianie wydziałów zawodowych poszczególnych gałęzi przemysłu i handlu w charakterze doradczych organów wydziału Związku.

Regulamin wydziału Związku.

§ 8.

Wydział Związku schodzi się z reguły raz na miesiąc.

Na wniosek 8 członków wydziału Związku lub na żądanie jednego z komisarzy rządowych (§ 22.) należy zwołać posiedzenie wydziału w ciągu dni 14.

Wydział jest zdolny do powzięcia uchwały, jeśli jest obecnych conajmniej 4 członków kierownictwa Związku i 8 członków, nie należących do kierownictwa Związku. Uchwały zapadają większością głosów. Obradami kieruje przewodniczący kierownictwa Związku lub jeden z jego zastępców.

Przewodniczący głosuje razem z innymi. W razie równości głosów rozstrzyga głos przewodniczącego.

Członkowie wydziału Związku mają prawo każdego czasu przedkładać wnioski kierownictwu Związku, co do których ma ono powziąć uchwałę na swem najbliższem posiedzeniu.

Uchwałą większości głosów obecnych można zarządzić utrzymanie w tajemnicy poszczególnych przedmiotów obrad i wyników głosowania.

Kierownictwo Związku.

§ 9.

Kierownictwo Związku składa się z przewodniczącego, z dwóch zastępców przewodniczącego i 6 członków. Tych funkcyjaryszy powołuje na ten urząd honorowy Minister handlu z pośród członków wydziału Związku.

Kierownictwo Związku zastępuje Związek na zewnątrz i prowadzi wszystkie sprawy. Do niego należy rozstrzyganie we wszystkich kwestyach, w których nie jest wyraźnie przewidziane powzięcie uchwały przez wydział Związku. Ma ono przedkładać wydziałowi Związku bieżące sprawozdania ze swej czynności i zamknięcia rachunkowe według wskazówek wydziału, w każdym razie co roku i w przypadku rozwiązania Związku.

Przewodniczący, a w razie doznania przeszkody, jego zastępca, zwołuje posiedzenia wydziału i kierownictwa Związku i na nich przewodniczy.

Kierownictwo Związku ustanawia potrzebnych urzędników i siły pomocnicze, których wynagradza się ze środków Związku. Ustanawianie osób na stanowiska kierujące podlega zatwierdzeniu Ministra handlu.

Regulamin czynności kierownictwa Związku.**§ 10.**

Kierownictwo Związku zbiera się na posiedzenia w miarę potrzeby.

Na wniosek trzech członków kierownictwa Związku lub na żądanie jednego z komisarzy rządowych należy zwołać kierownictwo Związku na posiedzenie w ciągu dni ośmiu. Do powzięcia uchwały potrzeba obecności 5 członków. Uchwały zapadają zwykłą większością głosów. Przewodniczący głosuje także. W razie równości głosów rozstrzyga głos przewodniczącego.

Szczególne obowiązki funkcyjaryuszy i urzędników Związku.**§ 11.**

Członkowie kierownictwa Związku i wydziału Związku tudzież wszyscy funkcyjaryusze Związku winni przy swem urzędowaniu kierować się jak najzupełniejszą bezstronnością i jak największą sumiennnością.

Funkcyjaryusze i urzędnicy są obowiązani przestrzegać tajemnicy co do wszystkich spraw, o których powzięli wiadomość w tym swoim charakterze, a których rozszérszenie sprzeciwia się celom Wojennego Związku lub też dotyczy stosunków przedsiębiorstw członków Związku; mają oni to przyrzec na piśmie.

Przy prowadzeniu spraw jest obowiązkiem kierownictwa Związku starać się przez odpowiednie urzędzenia o to, by zapobiedz nadużyciom przy użytkowaniu lub podawaniu wiadomości o stosunkach przedsiębiorczych, jakie wpłynęły do wydziału Związku. Urzędnicy i siły pomocnicze winni usłuchać wezwania do udzielenia wiadomości, dostarczonych przez członków Związku kancelaryi wydziału Związku tylko wówczas, gdy takie wezwanie zostanie wystosowane do nich ze strony komisarzy rządowych lub gdy wydział Związku poweźmie w tym kierunku uchwałę.

Obrót surowizną lejnicyą i odłankami odlewnymi.**§ 12.**

Od chwili wejścia tego rozporządzenia w życie wolno członkom Związku pobierać surowiznę lejnicyą i odłanki odlewne tylko na podstawie przydziału ze strony Wojennego Związku, o ile kierownictwo Związku w poszczególnych przypadkach nie zezwoli wyraźnie na samoistne zapatrywanie się w te materiały.

Tak samo wolno oddawać surowiznę lejnicyą i odłanki odlewne na rzecz odlewni żelaza tylko za pośrednictwem Wojennego Związku.

Zresztą handel pośredni odłankami odlewnymi nie jest tymi przepisami poddany żadnemu ograniczeniu.

Na przeróbkę odłanków odlewnych, uzyskanych we własnem przedsiębiorstwie odnośnej odlewni, nie potrzeba wspomnianego powyżej przydziału ani zezwolenia.

Zarządowi państwowych kolei żelaznych zastrzega się prawo przydzielania materiałów tym przedsiębiorstwom, którym Zarząd ten poruczył dostawę sporządzonych z tego przedmiotów.

Na wszelkie inne wyjątki od przepisów tego paragrafu może zezwolić Ministerstwo handlu na szczególną prośbę w razie istnienia ważnych powodów.

Uzyskiwanie materiałów.**§ 13.**

W celu uzyskania potrzebnej surowizny lejnicyej, o ile obodzi o materiał produkcji krajowej, odnosi się Wojenny Związek do Komisji dla żelaza (rozporządzenie ministerjalne z dnia 31. stycznia 1917, Dz. u. p. Nr. 43).

O odłanki odlewne postara się Wojenny Związek powołując do życia organizację handlową, składającą się z większych firm handlowych. Do Wojennego Związku należy przytem ustanawianie warunków dostawy i poboru w stosunkach obrotowych pomiędzy poszczególnymi konsumentami a organizacją handlową i zabezpieczenie dopełnienia tych warunków ze strony organizacji handlowej odpowiednimi karami konwencyonalnemi, następnie nadzór nad tokiem interesów, organizacji handlowej (przez ewentualne ustanowienie kierowników tej ostatniej), badanie rozrachowania z poszczególnymi konsumentami, ustanawianie ilości, których zakupno ma być poruczone organizacji handlowej oraz ustanawianie maksymalnych cen zakupna i wydatków ubocznych.

Rozdział materiałów.**§ 14.**

Materiały uzyskane za pośrednictwem Wojennego Związku rozdziela się według zasad zatwierdzonych przez Ministra handlu przy uwzględnieniu w pierwszym rzędzie potrzeb zarządu wojskowego.

Obowiązki przy dostawie.**§ 15.**

Zakazuje się wykonania zawartych umów o dostawę, odnoszących się do surowizny lejnicy i odłamków odlewnych, o ile umowy te sprzeciwiają się przepisom tego rozporządzenia lub wydanym na jego podstawie zarządzeniom władzy.

Kierownictwo Związku ustanowi w porozumieniu z Komisją dla żelaza, jakiego postępowania należy przestrzegać w razie zażądania surowizny lejnicy na podstawie umów o dostawę, zawartych między odlewniami a produkującymi fabrykami.

Wyrównanie cen.**§ 16.**

Z końcem roku obrotowego i w razie rozwiązania Związku należy ceny za materiały dostarczone przez Związek wyrównać pośród poszczególnych członków Związku w ten sposób, ażeby jednostka wagi otrzymała tę samą cenę dla każdego z wymienionych przedsiębiorstw.

Od tego wyrównania cen wyjęte są te ilości surowego żelaza, które zostały przydzielone poszczególnym należącym do Związku fabrykom według warunków zawartych w ich osobnych umowach, dotyczących dostawy.

Obowiązek przedkładania wykazów.**§ 17.**

Każde przedsiębiorstwo, w którego fabryce powstają odłamki odlewne, tudzież każdy, kto handluje w sposób przemysłowy surowizną lejnicy lub odławkami odlewnymi, ma udzielać kierownictwu Związku żądanych od niego wiadomości i wyjaśnień oraz przedkładać w czasie właściwym wymagane wykazy.

O czasie przedkładania i o rodzaju tych wykazów wyda kierownictwo Związku szczegółowe postanowienia.

Kierownictwo Związku ma prawo polecić zbadanie prawdziwości tych wykazów ustanowionym przez siebie organom kontrolnym, którym poszczególne przedsiębiorstwa muszą oddać do rozporządzenia wszelkie dokumenty zażądane od nich celem wyczerpującego ustalenia stanu faktycznego.

Koszta prowadzenia spraw.**§ 18.**

Koszta, jakie wynikną dla Wojennego Związku z tytułu spełniania zadań przydzielonych mu ni-

niejszym rozporządzeniem, mogą być pokryte odpowiednimi dodatkami do cen materiałów, dostarczanych za pośrednictwem Wojennego Związku. Dla pokrycia tych kosztów może wydział Związku zarządzić także uiszczanie pewnych oznaczonych datków przez członków Związku. Datki te mogą być ściągane w drodze egzekucyi politycznej.

Kary porządkowe.**§ 19.**

Kierownictwo Związku może nakładać kary porządkowe za działania lub zaniechania członków Związku, wykraczające przeciw przepisom i zarządzeniom, które zostały wydane przez kierownictwo Związku dla osiągnięcia jego celów stosownie do tego rozporządzenia, w takim razie, jeżeli istota czynu podlega karze porządkowej na podstawie uchwały wydziału Związku (§ 7. d), zatwierdzonej przez Ministra handlu.

Od nałożenia kary porządkowej przez kierownictwo Związku można odwołać się do rozstrzygnięcia sądu rozjemczego (§ 20.); odwołanie to nie ma mocy odraczającej.

Kwoty karne będą na prośbę kierownictwa Związku ściągane w drodze egzekucyi politycznej i wpływają na cel dobra powszechnego, który oznaczy Minister handlu na wniosek kierownictwa Związku.

Sąd rozjemczy.**§ 20.**

Do rozstrzygnięcia we wszystkich sporach między członkami Związku w sprawach związkowych, nadto w tych przypadkach, w których członkowie Związku uważają się za pokrzywdzonych w swych prawach przez rozstrzygnięcie lub zarządzenie wydane przez kierownictwo lub wydział Związku, tworzy się sąd rozjemczy Związku.

Rozstrzygnięć i zarządzeń wydziału względnie kierownictwa Związku, zatwierdzonych przez Ministra handlu nie można zaczepić przed sądem rozjemczym.

Działania i zaniechania, skierowane przeciw zarządzeniom lub przepisom, wydanym przez kierownictwo Związku stosownie do niniejszego rozporządzenia, winno kierownictwo Związku, skoro ono samo nie jest uprawnione stosownie do § 19. do nałożenia kary porządkowej, podać do wiadomości sądowi rozjemczemu, który ma orzec co do nałożenia kary porządkowej.

Sąd rozjemczy rozstrzyga również odwołania, wniesione przez członków Związku przeciw karom porządkowym, nałożonym przez kierownictwo Związku.

Jeżeli dla pewnych oznaczonych stanów faktycznych został ustanowiony wymiar kary uchwałą wydziału Związku, zatwierdzoną przez Ministra handlu, to sąd rozjemczy jest przy wymiarze kary tem związany. We wszystkich innych przypadkach podlega wymiar kary swobodnemu uznaniu sądu rozjemczego; jednakże kara porządkowa nie może w poszczególnym przypadku przekraczać kwoty 20.000 K.

Sąd rozjemczy składa się z funkcjonariusza sędziowskiego, ustanowionego przez Ministra handlu w porozumieniu z Ministrem sprawiedliwości, jako przewodniczącego i z czterech członków, lub ich zastępców, mianowanych przez Ministra handlu. Członkowie i zastępcy wykonują swe funkcje jako urząd honorowy. Nie mogą oni należeć ani do kierownictwa, ani też do wydziału Związku.

Wszystkie rozstrzygnięcia sądu rozjemczego są ostateczne. Postępowanie przed sądem rozjemczym stosuje się do przepisów czwartego rozdziału VI. części procedury cywilnej, o ile z przepisów tego rozporządzenia co innego nie wynika.

Przewodniczący sądu rozjemczego może w zastosowaniu przepisów, obowiązujących dla postępowania przed zwyczajnymi sądami, wzywać świadków oraz znawców i przesłuchiwać te osoby i strony pod przysięgą.

Kwoty karne ściągają się na prośbę kierownictwa Związku w drodze egzekucji politycznej i wpływają one na cele powszechnej użyteczności, które oznaczy Minister handlu na wniosek kierownictwa Związku.

Rozwiązanie Związku.

§ 21.

Rozwiązanie Związku następuje po wysłuchaniu jego wydziału na podstawie zarządzenia Ministra handlu w porozumieniu z interesowanymi Ministrami. Minister handlu rozstrzyga także o użyciu ewentualnej nadwyżki obrotowej.

Nadzór państwowy.

§ 22.

Związek stoi pod nadzorem państwowym, który wykonują komisarze rządowi, mianowani przez Ministra handlu w porozumieniu z interesowanymi Ministrami.

Komisarze rządowych należy zapraszać na wszystkie rozprawy i posiedzenia organów Związku

i mają oni prawo do zabierania w każdej chwili głosu i stawiania wniosków, co do których musi być powzięta uchwała. Nie biorą oni udziału w głosowaniu.

Mają oni nadto prawo odraczania wykonania uchwał i zarządzeń organów Związku na tak długo, aż Minister handlu w porozumieniu z interesowanymi Ministrami wyda decyzję.

Komisarze rządowi mają także prawo wglądania do wszystkich ksiąg, zapisków i aktów organów Wojennego Związku i żądania wszelkich wyjaśnień, jakie uważają za potrzebne.

Każdemu komisarzowi rządowemu służy wreszcie prawo żądania, aby wymieniony przez niego przedmiot, choćby on nie należał do zakresu działania, zastrzeżonego wydziałowi Związku, został przedłożony temu wydziałowi celem powzięcia uchwały.

§ 23.

Celem wykonywania nadzoru nad przestrzeganiem przepisów niniejszego rozporządzenia może Ministerstwo handlu organom inspekcji przemysłowej lub innym organom urzędowym polecić przeglądanie u kogokolwiek ksiąg handlowych i zwiędzanie lokalności składowych i innych zakładów.

Zarządzanie oddawania.

§ 24.

Ministerstwo handlu może zarządzić oddanie zapasów surowizny lejnicy i odłamków odlewanych oznaczonemu przez siebie odbiorcy o tyle, o ile nie chodzi o zapasy surowego żelaza, należące do fabryk, które materiałem ten same wytwarzają. Jeżeli między posiadaczem lub przechowcą zapasów a odbiorcą porozumienie co do ceny nie dojdzie do skutku, to obowiązek oddania nie dozna z tego powodu odwołki. W takim razie ma oddanie nastąpić za zapłatą ceny, którą ustanowi na razie Ministerstwo handlu. Na żądanie jednej z obu stron ustali sądownie cenę w postępowaniu niespornem ten sąd powiatowy, który jest właściwy ze względu na miejsce przechowania zapasów. Rozstrzygnięcie można zacząć rekuresem w ciągu dni 8. Przeciw rozstrzygnięciu drugiej instancji nie jest dopuszczalny dalszy środek prawny. O ile koszt postępowania ma zwrócić jedna ze stron lub należy je rozdzielić między strony, rozstrzyga sąd według swobodnego uznania.

Zatwierdzenie rządowe.

§ 25.

Zatwierdzeniu Ministra handlu podlegają uchwały i zarządzenia wydziału i kierownictwa Związku, dotyczące:

1. zasad rozdziału surowizny lejniczej i odłamków odlewnych pomiędzy fabryki, należące do Związku,

2. wysokości opłat związkowych lub dodatków na koszt (§ 18.),

3. ustalenia stanów faktycznych, przy których zaistnieniu kierownictwo Związku lub sąd rozjemczy może nakładać kary porządkowe, oraz ustanawianie wysokości tych kar.

Postanowienie karne.

§ 26.

Za przekroczenia tego rozporządzenia będą polityczne władze I. instancji karały aresztem do sześciu miesięcy lub grzywną do 5000 koron.

Początek mocy obowiązującej.

§ 27.

Postanowienia §§ 12. do 15. wchodzi w życie z dniem 1. kwietnia 1917, wszystkie inne postanowienia z dniem ogłoszenia tego rozporządzenia.

Georgi wlr.**Trnka wlr.****Urban wlr.**

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych

wychodzi nakładem c. k. Drukarni nadwornej i państwowej w Wiedniu, dzielnica I., Seilerstätte l. 24,
także w roku 1917. w języku

niemieckim, czeskim, włoskim, chorwackim, polskim, rumuńskim, ruskim i słoweńskim.

Prenumerata na cały **rocznik 1917** każdego z tych ośmiu wydań Dziennika ustaw państwa wynosi za egzemplarz **8 K** przy odbiorze w miejscu lub bezpłatnej przesyłce pocztowej.

Prenumerować można w składzie c. k. Drukarni nadwornej i państwowej w Wiedniu, dzielnica I., Seilerstätte l. 24, i nabywać tam także pojedyncze roczniki i pojedyncze części Dziennika ustaw państwa.

Ponieważ Dziennik ustaw państwa wydaje się względnie rozsyła się abonentom tylko po poprzedniemu złożeniu prenumeraty rocznej, przeto należy równocześnie z zaabonowaniem uiścić także przypadającą kwotę pieniężną; celem umożliwienia szybkiego i niewadliwego doręczenia przez c. k. pocztę należy podać prócz dokładnego adresu mieszkania także odnośny okrąg doręczeń pocztowych.

Pojedyncze roczniki wydania **niemieckiego** można nabywać:

Rocznik	1849 za	4 K 20 h	Rocznik	1872 za	6 K 40 h	Rocznik	1895 za	7 K — h
"	1850 "	10 " 50 "	"	1873 "	6 " 60 "	"	1896 "	7 " — "
"	1851 "	2 " 60 "	"	1874 "	4 " 60 "	"	1897 "	15 " — "
"	1852 "	5 " 20 "	"	1875 "	4 " — "	"	1898 "	6 " — "
"	1853 "	6 " 30 "	"	1876 "	3 " — "	"	1899 "	10 " — "
"	1854 "	8 " 40 "	"	1877 "	2 " — "	"	1900 "	7 " — "
"	1855 "	4 " 70 "	"	1878 "	4 " 60 "	"	1901 "	6 " — "
"	1856 "	4 " 90 "	"	1879 "	4 " 60 "	"	1902 "	7 " 50 "
"	1857 "	5 " 70 "	"	1880 "	4 " 40 "	"	1903 "	9 " — "
"	1858 "	4 " 80 "	"	1881 "	4 " 40 "	"	1904 "	5 " — "
"	1859 "	4 " — "	"	1882 "	6 " — "	"	1905 "	6 " — "
"	1860 "	3 " 40 "	"	1883 "	5 " — "	"	1906 "	12 " — "
"	1861 "	3 " — "	"	1884 "	5 " — "	"	1907 "	13 " — "
"	1862 "	2 " 80 "	"	1885 "	3 " 50 "	"	1908 "	9 " — "
"	1863 "	2 " 80 "	"	1886 "	4 " 60 "	"	1909 "	8 " 50 "
"	1864 "	2 " 80 "	"	1887 "	5 " — "	"	1910 "	8 " 40 "
"	1865 "	4 " — "	"	1888 "	8 " 40 "	"	1911 "	7 " — "
"	1866 "	4 " 40 "	"	1889 "	6 " — "	"	1912 "	12 " 50 "
"	1867 "	4 " — "	"	1890 "	5 " 40 "	"	1913 "	9 " 50 "
"	1868 "	4 " — "	"	1891 "	6 " — "	"	1914 "	15 " — "
"	1869 "	6 " — "	"	1892 "	10 " — "	"	1915 "	11 " 70 "
"	1870 "	2 " 80 "	"	1893 "	6 " — "	"	1916 "	12 " 70 "
"	1871 "	4 " — "	"	1894 "	6 " — "			

Pojedyncze roczniki wydań w innych siedmiu językach od r. 1870. począwszy można nabywać po tej samej cenie co wydanie niemieckie.

Nabywającym na raz przynajmniej 10 dowolnie wybranych, zupełnych roczników Dziennika ustaw państwa przynajmniej 20%, a nabywającym na raz przynajmniej 25 dowolnie wybranych, zupełnych roczników Dziennika ustaw państwa opust 25%, zaś nabywającym na raz przynajmniej 35 dowolnie wybranych, zupełnych roczników Dziennika ustaw państwa opust 30%.

NB. Części niemieckiego wydania Dziennika ustaw państwa, które zaginęły lub doszły w stanie wadliwym, należy reklamować najpóźniej w przeciągu czterech tygodni po ich ukazaniu się, zaś części wydań nieniemieckich najpóźniej w przeciągu sześciu tygodni po wydaniu spisu rzeczy i karty tytułowej do odnośnych wydań, wprost w c. k. Drukarni nadwornej i państwowej w Wiedniu, dzielnica III., Rennweg l. 16.

Po upływie tego terminu wydaje się Dziennik ustaw państwa wyłącznie tylko za opłatą ceny handlowej ($\frac{1}{4}$ arkusza = 2 strony za 2 h).

Ponieważ wszystkie roczniki wydania niemieckiego począwszy od roku 1849. i wszystkie roczniki wydań w innych siedmiu językach począwszy od roku 1870. są całkowicie uzupełnione, przeto można nabywać w składzie c. k. Drukarni nadwornej i państwowej w Wiedniu, dzielnica I., Seilerstätte l. 24., nie tylko każdy pojedynczy rocznik po cenie wyżej podanej, lecz nawet każdą z osobna część wszystkich tych roczników po cenie handlowej ($\frac{1}{4}$ arkusza = 2 strony za 2 h); tym sposobem umożliwiające jest uzupełnienie niekompletnych roczników i zestawienie pojedynczych części podług materyi.